

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2216/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (1a) bekezdés b) pontjának, valamint a Kecskeméti Törvényszék mint másodfokú bíróság 3.Bpkf.912/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése, és az Abtv. 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Az indítványozó elítéltet a Kecskeméti Törvényszék 9.F.1003/2023/2. számú végzésében a Szegedi Járásbíróság 5.B.2018/2021/19. számú 2021. december 7. napján kelt és a Szegedi Törvényszék 1.Bf.38/2022/10. számú határozata folytán 2022. június 1. napján jogerőre emelkedett ítéletével kiszabott kettő év hat hónap börtönbüntetés vonatkozásában feltételes szabadságra bocsátotta.
- [3] A Kecskeméti Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2023. szeptember 18-án kelt, 3.Bpkf.912/2023/3. számú végzésében a fenti büntetés vonatkozásában a feltételes szabadságra bocsátást mellőzte.
- [4] A másodfokú bíróság végzésének indokolásában előadta, hogy nem értett egyet az első fokon eljáró büntetés-végrehajtási bírónak azon álláspontjával, hogy az elítéltnak a büntetés-végrehajtás alatt tanúsított magatartásából az a következtetés vonható le, hogy a büntetés esetében már elérte a célját és a büntetés célja további szabadságvonás nélkül is biztosítható.
- [5] A másodfokú bíróság szerint az elítélt büntetés végrehajtása alatt tanúsított magatartása nem kizárólagos szempont a feltételes szabadságra bocsáthatóság szempontjából. A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCLX. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 188. § (1a) bekezdése példálózó jelleggel több szempontot sorol fel,

amelyeket együttesen kell értékelni és a szempontok összessége alapján kell állást foglalni az adott ügyben az elítélt feltételes szabadságra bocsátása vagy annak mellőzése tárgyában.

- [6] A Kecskeméti Törvényszék szerint a *b)* pontban meghatározott feltétel mellett (az elítélt büntetés végrehajtás alatt tanúsított magatartása) figyelembe kellett venni az *e)* pontban meghatározott feltételt is, miszerint az elítélt törvényszéki életmód folytatására vonatkozó készségét is vizsgálni kell, amely szempontból jelentősége van az elítélt büntetett előéletének.
- [7] Az indítványozóval szemben korábban kilenc esetben szabtak ki büntetést, ráadásul a két esetben végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett büntetések próbaideje egyik esetben sem telt eredményesen, mindkét büntetés végrehajtását elrendelték. E tények alapján a másodfokú bíróság megállapította az indítványozó törvényszéki életmód folytatására vonatkozó készségének hiányát.
- [8] A másodfokú bíróság a fentiekén túlmenően tekintettel volt a Bv. tv. 188. § (1a) bekezdés *a)* pontjának első fordulatóban foglalt feltételre is, a perbíróságok jogerős ítéletébe az indítványozó terhére rótt bűncselekmény jelentős tárgyi súlyára, jellegére, elkövetésének konkrét körülményeire.
- [9] Ezért a másodfokú bíróság – helyt adva a Bács-Kiskun Vármegyei Főügyészség fellebbezésének – megváltoztatta az első fokon eljárt büntetés-végrehajtási bíró végzését és az indítványozó feltételes szabadságra bocsátást mellőzte.
- [10] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, amelyben kérte a Kecskeméti Törvényszék mint másodfokú bíróság 3.Bpkf.912/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó emellett kifogásolta a Bv. tv. 188. § (1a) bekezdés *b)* pontjának alaptörvény-ellenességét is.
- [11] Az indítványozó az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panasz indítványában az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének és XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozott. Az indítványozó azt kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával, a feltételes szabadságra bocsátás mellőzésével egyrészt megsértette az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdését, mivel a büntetés végrehajtása alatt tanúsított megfelelő magatartása ellenére az ő ügyében – más ügyekkel szemben – úgy ítélte meg, hogy a büntetése nem érte el a célját, másrészt megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt pártatlanság követelményét, mivel úgy döntött az ügyész javára, hogy ő az „ügyészi indítványra” nem reagálhatott.
- [12] Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti indítványában csupán azt rögzítette, hogy álláspontja szerint a Bv. tv. 188. § (1a) bekezdés *b)* pontja ellentétes az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdés szerinti törvény előtti egyenlőség követelményével.

- [13] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [14] 3.1. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése és az Abtv. 27. §-a alapján terjesztette elő az alkotmányjogi panaszt.
- [15] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal összefüggésben – megerősítve korábbi gyakorlatát – az Alkotmánybíróság utal arra, hogy „a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének utólagos megvizsgálása érdekében lefolytatott eljárás a Bv. tv. 50. §-a szerint olyan büntetés-végrehajtási bírói eljárás, amelyben a bíróság végzéssel határoz. A végzéssel szemben a jogorvoslati lehetőség biztosított, továbbá a végső határozat jogerőre képes, tehát mindezekre figyelemmel egy önálló bírósági eljárásnak tekinthető. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ezért az Abtv. 27. § második fordulatában meghatározott feltételnek jelen ügyben a másodfokú jogerős végzés megfelel, így ellene alkotmányjogi panaszt lehet benyújtani” {3005/2020. (II. 4.) AB végzés, Indokolás [25]–[26]; 3506/2021. (XI. 30.) AB végzés, Indokolás [9]}.
- [16] Az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint hatvan napon belül kell benyújtani. Az indítványozó a panaszt a törvényi határidőn belül terjesztette elő. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 26. § (1) bekezdés, 27. §], a támadott bírósági határozat megjelölését (Kecskeméti Törvényszék, mint másodfokú bíróság 3.Bpkf.912/2023/3. számú végzése), az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés]. Az indítvány kifejezett kérelmet tartalmaz továbbá abban a tekintetben, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a bírósági határozat alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [17] 3.2. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A határozott kérelem követelménye azt is magában foglalja, hogy az indítványnak egyértelműen elő kell adnia az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, továbbá indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés, bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [vesd össze: Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pont]. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint visszautasításra ad okot, ha az indítványozó érvelése nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást. Az alkotmányossági összefüggéseket tehát be kell mutatnia az indítványozónak {a legutóbbi gyakorlatból

lásd például: 3053/2019. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [12]; 3231/2018. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [13]; 3327/2019. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [14]; 3353/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [21]; 3077/2020. (III. 18.) AB végzés, Indokolás [17]}.

- [18] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó a Bv. tv. 188. § (1a) bekezdés *b)* pontja vonatkozásában csupán állította a kifogásolt rendelkezés alaptörvény-ellenességét, de nem adott elő semmilyen indokolást és nem kérte a kifogásolt rendelkezés megsemmisítését. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)*, *e)* és *f)* pontjában megjelölt kritériumainak nem felel meg, így azt az Alkotmánybíróság érdemben nem vizsgálhatta.
- [19] Az indítványozó a bírói döntésnek sem az alkotmányos szempontú kritikáját adja, hanem azt kifogásolta, hogy a bíróság a feltételes szabadságra bocsátás feltételeit álláspontja szerint nem megfelelően mérlegelte a döntés meghozatala során, ezzel megsértette az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében biztosított törvény előtti egyenlőség követelményét. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a másodfokú bíróság értékelte azokat a körülményeket, amelyeket a Bv. tv. 188. §-ának (1a) bekezdése megkövetel. A másodfokú bíróság a végzése indokolásában részletesen kifejtette, hogy a büntetés-végrehajtási bírónak a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó döntése meghozatalakor mely szempontokat kell figyelembe venni. Hangsúlyozta azt is, hogy a Bv. tv. 188. § (1a) bekezdésének *a)* pontja alapján törvényi kötelezettsége, hogy az elítélt által elkövetett bűncselekményt, a kiszabott büntetés tartamát és a büntetésből még végrehajtásra váró részt, valamint az elítélt törvénytisztelő életmód folytatására vonatkozó készségét is figyelembe vegye, és ne csupán az elítéltnak a büntetés végrehajtása alatt tanúsított magatartását. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó a vele szemben hozott bírói döntések törvényességi és nem alkotmányossági kritikáját fogalmazta meg.
- [20] Jelen ügyben is emlékeztet az Alkotmánybíróság arra, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás,

valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja az Alkotmánybíróság, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3427/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [12]}.

- [21] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét állítva azt is kifogásolta, hogy ő az ügyészi indítványra nem reagálhatott. A kifogásolt bírói döntés indokolása rögzítette, hogy a másodfokú bíróság a Bv. tv. 50. § (4) bekezdés első fordulata szerinti tanácsülésen eljárva hozta meg a döntését. A Bv. tv. 50. § (4) bekezdése szerint a büntetés-végrehajtási bíró végzése elleni fellebbezést a törvényszék másodfokú tanácsa tanácsülésen, bizonyítás felvétele esetén tárgyaláson bírálja el, az ügyész és a védő jelenléte a tárgyaláson kötelező. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy annak eldöntése, hogy a törvényszék tanácsülésen vagy tárgyaláson dönt, szakjogi kérdés.
- [22] 4. Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg részben az Abtv. 52. § (1b) bekezdésben foglalt formai követelményeknek, részben az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeknek, az Alkotmánybíróság azt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. május 7.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró